

Olen osallistunut Berliinissä Freie Universitätin European Journalism Fellowships –ohjelmaan. 10 kuukauden ohjelma Berliinissä on ollut kaikin puolin antoisia.

Ohjelmaan lähtiessä minulla oli kaksi selkeää tavoitetta. Halusin käsitellä journalismia akateemisesti. En ollut aikaisemmin opiskellut journalismia tai tiedotusoppia yliopistossa, kulttuuritoimittajan työni ydin on ollut kulttuuriasiantuntijuudessa. Halusin, tietää millaisia akateemisia näkökulmia journalismiin löytyy. Toinen tavoitteeni oli saksan kielen ja kulttuurin opiskelu. Muistikuvat lukion saksantunneilta olivat täysin epäkäytännöllisiä sanoja kuten ”das Kuscheltier” ja ”der Bauingenieur”, halusin oppia hieman arkisempaa, käytettävämpää kieltä ja sanastoa - joskin onnistuin 10 kuukauden aikana käyttämään myös sanoja ”pehmolelu” ja ”rakennusinsinööri” luontevasti keskustelussa.

Akateeminen näkökulmaa journalismiin lähdin hakemaan kurssilta ”Journalism, Globalization and the Civil Society”. Kurssilla käsiteltiin globalisaation vaikutuksia journalismiin ja mediatuotantoon. Kuinka taloudelliset ja poliittiset intressit säätelevät median rakenteita? Kuinka kansainväliset ja kansalliset lait vaikuttavat median rakenteisiin ja tiedonvälitykseen? Mitkä ovat suurten mediaorganisaatioiden taloudelliset intressit maailman laajuisesti? Oma kurssiesitelmäni käsitteli News Corporationia, mikä oli erityisen antoisaa, sillä samaan aikaan Britanniassa kuultiin juuri James Murdochin todistajalausuntoja vakoiluskandaalista. Tästä kurssista oli myös erityisesti hyötyä projektityöni metodiosuuden kirjoittamisessa.

Osallistuin Freie Universitätissä myös saksan kielen kurssille. Syyslukukauden kurssin teemana oli kulttuuri Weimarin tasavallan aikana, keskusteluun painottuva kurssi olikin minulle hyvin hyödyllinen. Kulttuuriaiheet kiinnostivat ja olivat jossain määrin tuttuja ennestään, joten kielen oppiminen ja käyttäminen oli motivoitunutta. Kurssiesitelmäni pidin dadaisti John Heartfieldistä (alkujaan Helmut Herzfeld), taitelijasta, jonka töistä olin vaikuttunut pari vuotta sitten Akademie der Kunstin näyttelyssä. Kevätlukukauden saksan kurssin teemana oli DDR. Kiinnostavasta aiheesta huolimatta tämä kurssi ei valitettavasti ollut niin antoisaa, sillä tavoitteena oli parantaa kirjoitustaitoa, kun minulle tärkeätä olisi ollut suullisen ilmaisun kehittäminen. Tällä kertaa tein kurssiesitelmäni Itä-Saksan koulujärjestelmästä, joka ei muistuttanutkaan suomalaista koulujärjestelmää niin paljon kuin olin oletanut.

Kielitaitoani paransi myös Berliinin kulttuuritarjonta. Sillä kävin aktiivisesti teatterissa, toisinaan tekstipainotteiset esitykset tuntuivat liian vaikeilta, mutta vähitellen saksan kieli muuttui yhä ymmärrettävämmäksi.

EJF- ohjelman anti

Viikoittaisten Jour Fix –lentojen antia olivat eri yhteiskunnan alojen katsaukset. Neuköllnin alueen pormestari Heinz Buschkowsky puhui todella mielenkiintoisesti Saksan koulutusjärjestelmän epätasa-arvoisuudesta ja sen muista ongelmista. Tuoreen piraattipuolueen edustaja vahvisti käsitystäni puolueen suunnattomuudesta ja paikallisen idän kaupan etujärjestön Ost-Ausschussin johtaja Rainer Lindner mies antoi kattavan kuvan idän kaupan merkityksestä Saksalle.

Tutkimusprojektini aloituspisteenä oli kulttuurijournalismi saksalaisessa radiossa. Olin suunnitellut ensi alkuun yleisempää katsausta useisiin ohjelmiin ja niiden sisältöihin, työni kehittyi kuitenkin akateemisempaan suuntaan. Tutkimusprojektini aluksi tutuistuin eri radiokanavien kulttuuriohjelmiin, valitsin Deutschlandradio Kulturin Radiofeuilleton-ohjelman, sillä kyseessä on valtakunnallinen kanava ja kyseinen ohjelma on kanavan pääohjelma (6 tuntia päivässä). Metodiosuudessani keskityin nk. lifestyle-journalismista kirjoitettuihin artikkeleihin, sillä kulttuurijournalismia on tutkittu yllättävän vähän. Tarkemmin käsitelin Radiofeuilleton-ohjelman Thema-osiota, jossa käsiteltiin muun muassa aiheita ympäristöstä, ihmisoikeuksista ja ulkomaista – paljon muutakin siis kuin kulttuuria.

EJF-ohjelmaan kuului myös Saksan kiertue. Tutustuimme neljässä päivässä neljään kaupunkiin Weimariin, Mainziin, Heidelbergiin ja Frankfurtiin. Tiukasta aikataulusta huolimatta kulttuurikierrokset kaupungeissa sekä erityisesti vierailu Euroopan keskuspankissa. Weimarista jäi kuriositeettina mieleen neidonhiuspuu (ginkgo), tästä esihistorialliseen sukuun kuuluvasta puusta Goethe oli runoillut, lisäksi siitä valmistetulla teellä uskotaan olevan muistiaparantavia vaikutuksia.

Loppuarvio

European Journalism Fellowships- ohjelmaan osallistuminen oli antoisaa ja monipuolista niin akateemisen kuin kulttuurillisenkin. Kurssin aikana ymmärrykseni ja tietoni niin Saksan kuin kurssilaisten kotimaiden Venäjän, Valko-Venäjän, Armenia ja Kreikan tilanteista lisääntyivät. Kielitaitoni karttui sain valtavan määrän tietoa Saksan kulttuurijournalismista.